

Instrumental and Technological Aspects of the Support of Managerial Decision Making

Dali Sekhniashvili,
Associate Professor of GTU
Zaza Sichinava,
PhD student of GTU

Resume

Modern companies are actively processed the innovative mechanisms, complementary-adaptive decision support tools, new methods, instruments and technologies for strategic management. Decision Making support system for decision makers is the tool to enhance the effectiveness of activities. In this article we focus on the classification of information systems within the company's management levels depending on the functional orientation.

We embrace the idea that decision making supporting systems, systems of collective work and managers supporting information systems are significantly correlated with the chosen style of decision making.

The authors emphasize the fact that due the existence of the different management models and styles, decision making support information system requires the algorithms of the management style and decision making, further research of managing cultural and national peculiarities of various countries, as well as the analysis of the psychological characteristics of managers.

Keywords: Decision making support system, Managers supporting information systems, Classification of information systems

თანამედროვე კონკურენციის პირობებში კომპანიებისთვის სასიცოცხლოდ აუცილებელი ხდება გაზარდონ მართვის ეფექტიანობა. მათ მიერ გამოყენებადი ინფორმაციული ტექნოლოგიებისა და სისტემებისადმი ნაყენებული მზარდი მოთხოვნების შესაბამისად, აქტიურად მუშავდება სტრატეგიული მართვის ინოვაციური მექანიზმების და გადანაცვლების მიღების მხარდაჭერი კომპლემენტარულ-ადაპტიური საშუალებები, იხვეწება მეთოდები, ინსტრუმენტები და ტექნოლოგიები.

უკანასკნელ პერიოდში გადანაცვლების მიმღები პირები დიდ ყურადღებას უთმობენ მონაცემების უფრო სასარგებლო ინფორმაციად და მათ ცოდნად გადაქცევის პროცესს. მიუხედავად იმისა, რომ ადა-

მიანის ხელთ არსებული მონაცემებიდან სასარგებლო ინფორმაციის ამოღების მეთოდები, ინსტრუმენტები და ტექნოლოგიები საკმაოდ დიდი ხანია არსებობს, ბოლო პერიოდში ნათლად გამოიკვეთა [1, გვ. 86-100; 2; 3. გვ. 52-59] ანალიტიკური ინსტრუმენტების უფრო აქტიურად გამოყენების ტენდენცია.

დღეს ინფორმაციული ტექნოლოგიების ერთ-ერთი ძირითადი ფუნქცია კომპანიის მართვის ინფორმაციული მხარდაჭერის უზრუნველყოფაა. ამასთან დაკავშირებით, ფართოდ გავრცელდა ინფორმაციული სისტემები, რომელთაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვთ კომპანიის ეფექტიანად ფუნქციონირების საქმეში. კომპანიის ინფორმაციული სისტემა მოიცავს პროგრამულ და შესაბამის აპარატულ საშუალებებს ინფორმაციის შეგროვების, ფილტრაციის, დამუშავების, შექმნისა და გადაცემისათვის, რომელთა მიზანია მართვის პროცესის მხარდაჭერის უზრუნველყოფა. ამასთან, თანამედროვე ინფორმაციულ სისტემებს ჯერ არ შეუძლიათ გადანაცვლების მიღების პროცესის სრული ავტომატიზაცია და მოითხოვს აღნიშნულ პროცესში მენეჯერის აქტიურ ჩართვას.

ზოგადად, გადანაცვლების მიღების მხარდაჭერი სისტემა არის ავტომატიზირებული სისტემების კომპლექსი, რომელიც გამოიყენება გადანაცვლების მიღების პროცესის მხარდაჭერისათვის. ვიწრო გაგებით კი, გადანაცვლების მიღების მხარდაჭერი სისტემა არის ინტერაქტიური ავტომატიზირებული კომპიუტერული სისტემები, რომელიც მიმართულია კონკრეტული მმართველობითი ამოცანის გადაჭრისაკენ მოცემული მოდელის ფარგლებში მონაცემების დამუშავების, ანალიზის და გადანაცვლების მიმღები პირისთვის მათი გადაცემის გზით. [4] გადანაცვლების მიღების მხარდაჭერი სისტემის მთავარი დანიშნულებაა, როგორც ბ. მაკნერლინი და რ. სპრეგი თვლიან, მონაცემების ანალიზის სიჩქარისა და სიზუსტის ამაღლება, როდესაც იმავდროულად მცირდება ხარჯები და მაღლდება დიდი მოცულობის მონაცემების დამუშავების ეფექტიანობა.

ამასთან, გადანაცვლების მიღების მხარდაჭერი სისტემები, ტექნოლოგიების არასაკმარისად განვითარების გამო, დიდი ხნის განმავლობაში შემოიფარგლებოდნენ გადანაცვლების მიმღები პირის ანალიტიკური შესაძლებლობების გაფართოებით. თანამედროვე პირობებში კი, ინფორმაციული ტექნოლოგიების განვითარების დონე უკვე იძლევა საშუალებას, რომ მათზე, როგორც გადანაცვლების მიღების მხარდაჭერი ინტელექტუალურ სისტემებზე ვისაუბროთ. გადანაცვლების მიღების

მხარდამჭერი სისტემები დიდ მნიშვნელობას იძენს კომპლექსური, სუსტად სტრუქტურირებული, ცუდად ფორმალიზებული პრობლემების გადაწყვეტაში. ამასთან, ის გარემოებაც უნდა აღინიშნოს, რომ დღეს გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემა, შესაძლებლობების გაფართოების გამო, გამოიყენება არა მარტო მენეჯერების, არამედ სხვა თანამშრომლების მიერ. თანამშრომლები ხშირად გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერ სისტემას განიხილავენ რაოდენობრივი იმიტაციური მოდელირების ინსტრუმენტის და აუცილებელი ინფორმაციის ბაზის რანგში. გადაწყვეტილების მიმღები პირებისათვის გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემა არის, უნინარეს ყოვლისა, საქმიანობის ეფექტიანობის ამაღლების ინსტრუმენტი.

მიუხედავად იმისა, რომ არსებობს სხვადასხვა კლასიფიკაცია, ჩვენ მიზანშეწონილად მიგვაჩნია, ინფორმაციული სისტემების კლასიფიკაცია მოვახდინოთ კომპანიის მართვის დონეების ფარგლებში ფუნქციურ ორიენტაციაზე დამოკიდებულების მიხედვით. გამოვყოფთ სამ ძირითად სისტემას: მმართველობითი ინფორმაციული სისტემა (MIS), გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემა (DSS) და ხელმძღვანელის მხარდამჭერი ინფორმაციული სისტემა (ESS). მმართველობითი ინფორმაციული სისტემის მთავარი ფუნქციური დანიშნულებაა კომპანიის შიდა ოპერაციებისა და დოკუმენტების მართვა. სისტემა ორიენტირებულია შიდა და გარე წყაროებიდან მიღებული მონაცემების ინფორმაციად გარდაქმნაზე და შესაბამისი ინფორმაციის ყველაზე შესატვისი ფორმით მენეჯერებისთვის მიწოდებაზე. მმართველობითი ინფორმაციული სისტემის ფარგლებში ცალკე უნდა გამოვყოთ ტრანზაქციების დამუშავების სისტემები (COT | TPS), რომლებიც მართვის დაბალ დონეზე გამოიყენება და უზრუნველყოფენ ორგანიზაციის ყოველდღიური საქმიანობის მონაცემების მოძიებას, დამუშავებასა და შენახვას. სწორედ ისინი არიან კომპანიის სხვა საინფორმაციო სისტემებისთვის ინფორმაციის წყარო.

გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემები უზრუნველყოფენ მენეჯერების მხარდაჭერას განუსაზღვრელობის, რისკის, ინფორმაციული გადატვირთვის პირობებში გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, ასევე, ყოველდღიური ამოცანების შესრულების პროცესში აუცილებელი მონაცემებითა და მოდელებით ოპერირების გზით. სისტემის ფარგლებში გამოიყენება კომპლექსური ანალიზისა და მოდელირების საშუალებები. აქვე გვინდა აღვნიშნოთ გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემების კოლექტიური გადაწყვეტილებების მიღებისას გამოყენების შესახებ, როდესაც გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მონაწილეობს რამდენიმე აქტიორი, რომლებიც განსაზღვრული ამოცანის გადაჭრისას ხელმძღვანელობენ სინერგიის პრინციპებით. ამასთან, მოცემული პროცესის შედეგია კოლექტიური გადაწყვეტილება, რომელსაც ეთანხმება და მხარს უჭერს უმრავლესობა. აღსანიშნავია, რომ ჯგუ-

ფურ დინამიკასთან დაკავშირებული ნაკლოვანებების მიუხედავად, გადაწყვეტილების კოლექტიურად მიღება გადაწყვეტილების მიღების მეტად ეფექტური მეთოდია. გადაწყვეტილების კოლექტიურად მიღების ჩარჩოებში, როგორც წესი, გამოიყენება გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სპეციალიზებული სისტემები - კოლექტიური მუშაობის მხარდამჭერი სისტემები (GDS). ეს უკანასკნელი არის ავტომატიზირებული ინფორმაციული სისტემების კომპლექსი, რომელიც უზრუნველყოფს მონაცემების ხელმისაწვდომობას და გაცვლას გადაწყვეტილების მიღების კოლექტიურ პროცესში მონაწილე აქტიორებს შორის. მსგავსი სისტემები, როგორც წესი, მიმართულია კოლექტიური საქმიანობის ფასილიტაციაზე, მათ შორის ახალი იდეების გენერაციისათვის კოლექტიური მუშაობის სხვადასხვა მეთოდების გამოყენების (გონებრივი იერიში, სიტუაციური ანალიზი, ფორსაიტი და სხვ.) გზით.

ზემოთ განხილული ყველა სისტემა მეტად მჭიდროდაა ერთმანეთთან დაკავშირებული, რამდენადაც მმართველობითი ინფორმაციული სისტემა პასუხს აგებს ინფორმაციის და იმ დოკუმენტების თაობაზე, რაც აუცილებელია გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემის მუშაობისათვის და ხელმძღვანელების მხარდამჭერი ინფორმაციული სისტემისათვის. ტრანზაქციული ინფორმაციული სისტემის მიერ მოგროვილი მონაცემები გარდაიქმნება მართვის ინფორმაციული სისტემის ანგარიშებად, ანალიზდება გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემის მიერ გადაწყვეტილების მიმღები პირებისთვის წარსადგენად, მმართველობითი პრობლემის გადაჭრის ვარიანტებად.

მმართველობითი ინფორმაციული სისტემა (MIS) არის ფართო პროფილის ინფორმაციული სისტემა, რამდენადაც აქვს მართვის ყველა დონის რიგი ფუნქციონალური თავისებურებები, მაგალითად: უზრუნველყოფს შიგა და გარე წყაროებიდან ინფორმაციის მოძიებას, დამუშავებას და შენახვას. კომპანიის ფარგლებში გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი ინფორმაციული ტექნოლოგიები მართვის ნებისმიერ დონეზე შეიძლება გამოიყენებოდეს. ამასთან, მართვის დონიდან გამომდინარე, შესაძლოა გამოყენებულ იქნას განსხვავებული ინფორმაციული სისტემები, რამდენადაც, მართვის სხვადასხვა დონე საკუთარ საქმიანობაში იყენებს სპეციალიზებულ ინფორმაციას, რაც კონკრეტული ამოცანების გადაწყვეტისათვისაა აუცილებელი. აქვე აუცილებლად უნდა გავუსვათ ხაზი იმ გარემოებას, რომ ინფორმაციულმა სისტემებმა უნდა უზრუნველყონ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ჩართული აქტიორების ქმედებების ეფექტური კოორდინაცია, მათ შორის მართვის სხვადასხვა დონეზე მოქმედი აქტიორების ქმედებების. გადაწყვეტილებები, რომელთა მიღებაც უწევს მართვის სხვადასხვა დონის მენეჯერებს, განსხვავდება ინფორმაციული უზრუნველყოფის დონით. (ნახ.1)

ნახ. 1. ინფორმაციული სისტემების განაწილება მართვის დონეების მიხედვით (შედგენილია ავტორების მიერ)

სტრატეგიულ დონეზე ინფორმაციულ უზრუნველყოფაზე მოთხოვნა ძირითადად არის დამუშავებულ, სტრუქტურირებულ ინფორმაციასა და ანალიტიკურ მასალაზე, რომელიც წარდგენილია ეფექტურ ფორმატში, ასევე, გლობალურ და ლოკალურ კონტექსტში კომპანიის მაჩვენებლების შესწავლაზე. ამასთან, ინფორმაცია, როგორც წესი, სპეციალიზებულია პრობლემის, სიტუაციისა და კონტექსტის გათვალისწინებით. ამ დონეზე არის აუცილებლობა ისეთი ინფორმაციული სისტემების არსებობისა, რომლებიც იძლევიან განსაზღვრულ, კომპანიისთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი რისკის სფეროების მიხედვით ძირითად ინფორმაციას და მაჩვენებლებს. მოცემულ დონეზე მხარდაჭერას უზრუნველყოფენ ხელმძღვანელების მხარდამჭერი ინფორმაციული სისტემები.

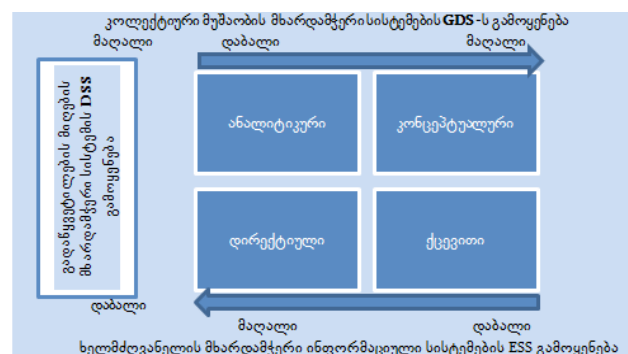
მართვის ტაქტიკური დონე ინფორმაციულად მნიშვნელოვანწილად არის მართვის ოპერაციულ დონეზე დამოკიდებული (შესაბამის მონაცემებს აწვდიან ტრანზაქციების დამუშავების სისტემები). ამასთან, გამოიკვეთა გარე წყაროებიდან მონაცემების დამუშავების აუცილებლობის ტენდენციაც. მოცემულ დონეზე გამოიყენება მმართველობითი ინფორმაციული სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს არსებული ინფორმაციის საფუძველზე ანგარიშების შედგენას და გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს ინფორმაციის ანალიზს, ავლენს ტრენდებს და პროგნოზირებს შესაძლებლობებს.

ოპერაციული დონე მოითხოვს დიდი მოცულობის მონაცემების დამუშავებას. მოცემული დონის ფარგლებში მისაღები გადაწყვეტილებების უმრავლესობა შესაძლებელია ავტომატიზაციის გზით, რამდენადაც აღნიშნულ დონეზე ოპერაციების სირთულე დაბალია და ადვილად ექვემდებარება ალგორითმიზაციას. მოცემულ დონეზე გადაწყვეტილების მიღები პირი ინფორმაციის მნიშვნელოვან ნაწილს იღებს ტრანზაქციების დამუშავების სისტემიდან, თუმცა, ამ დონეზე შესაძლებელია აქტიურად იყოს ამოქმედებული მმართველობითი ინფორმაციული სისტემა.

გვინდა ავლინოთ, რომ გადაწყვეტილების მიღე-

ბის მხარდაჭერა, ასევე მართვის სხვადასხვა დონეზე გამოყენებული ინფორმაციული სისტემები და ტექნოლოგიები უნდა განსხვავდებოდეს გადაწყვეტილების მიმღები პირის კოგნიტური თავისებურებების გათვალისწინებით. ასე მაგალითად, დ. აი-ზენბერგის [5, გვ. 82-90], ჯ. როკარტის [6, გვ. 3-13] მოსაზრებების თანახმად, ტოპ-მენეჯერების მიერ გადაწყვეტილებების მიღება განსხვავდება იმ მოდელებისაგან, რომლებიც ჩადებულია მართვის შესაბამის დონეზე ორიენტირებულ გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერ სისტემებში. აქ აღნიშნულია, რომ უმაღლესი რგოლის ხელმძღვანელები ხშირ შემთხვევაში გადაწყვეტილებას იღებენ არა გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერ სისტემის/DSS-ს მიერ წინასწარ განსაზღვრული ალტერნატივებიდან არჩევის საფუძველზე, არამედ, როგორც წესი, ისინი ხელმძღვანელობენ საკუთარი ინტუიციით და გამოცდილებით. მოცემულ შემთხვევაში გადაწყვეტილების მიმღები პირისთვის საჭიროა ისეთი სისტემები, რომლებსაც შეუძლიათ ხარისხიანი, ზუსტი და სანდო ინფორმაციის წარდგენა ოპტიმალურ ფორმატში, ოპერატიული და ეფექტიანი გადაწყვეტილების მიღებისათვის.

გადაწყვეტილების მიღების სისტემები, კოლექტიური მუშაობის მხარდამჭერი სისტემები და ხელმძღვანელების მხარდამჭერი ინფორმაციული სისტემები მნიშვნელოვანწილად კორელაციაში არიან გადაწყვეტილების მიღების არჩეულ სტილთან, რასაც ადასტურებენ მკვლევარები მ. მარტინსონი და რ. დევისონი (ნახ. 2).

ნახ. 2. გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემების გამოყენების სქემა გადაწყვეტილების მიღების სტილიდან გამომდინარე (ადაპტირებულია მ. მარტინსონის და რ. დევისონის ნაშრომის საფუძველზე)

გადაწყვეტილების მიღების ანალიტიკური სტილის ფარგლებში უფრო ეფექტური იქნება გადაწყვეტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემების (DSS) გამოყენება, რომლებიც დეტალურ ანალიზს უზრუნველყოფენ და ასევე, ხელმძღვანელის მხარდამჭერი ინფორმაციული სისტემის (ESS) გამოყენება, რომლებიც წარმოადგენენ ზოგად სიტუაციას და ძირითად

მაჩვენებლებს. ამასთან, ხელმძღვანელის მხარდამჭერი ინფორმაციული სისტემის (ESS) ინფორმაციის აგრეგირებული ხასიათი და მისი წარდგენის თავისებურებები საშუალებას მისცემს გადანყვევტილების მიმღებ პირს, რომელიც უპირატესობას გადანყვევტილების მიღების დირექტიულ სტილს ანიჭებს უპირატესობას, მნიშვნელოვანი ინფორმაციული და კოგნიტური დატვირთვის გარეშე, ოპერატიულად მიიღოს გადანყვევტილება. ქცევითი ბიჰევიორული სტილის ფარგლებში შესაფერისი იქნება კოლექტიური გადანყვევტილების მიღების სისტემების გამოყენება, რამდენადაც სისტემა საშუალებას იძლევა გადანყვევტილების მიღების პროცესში ეფექტურად იქნას აგებული კოლექტიური საქმიანობა, ჯგუფებში მუშაობა, მოზიდულ იქნენ მეტი აქტიორები და განხილულ იქნას მეტი იდეა და მიდგომა. თავის მხრივ, გადანყვევტილების მიმღები პირი, რომელიც არის მართვის კონცეპტუალური სტილის მიმდევარი, ორიენტირებულია სცენარების ფართო არჩევანზე, ალტერნატივებზე, ასევე სხვა აქტიორების მოსაზრებებზე. ასეთ შემთხვევაში ყველაზე მისაღები და შესაფერისი იქნება გადანყვევტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემების (DSS) და კოლექტიური გადანყვევტილების მიღების სისტემების გამოყენება.

ამასთან, თანამედროვე პირობებში, ინფორმაციული ტექნოლოგიების სფეროში არსებული გამოგონებები საშუალებას იძლევა მნიშვნელოვნად ამაღლდეს გადანყვევტილების მიღების მხარდამჭერი სისტემების ეფექტიანობა მონაცემების მოძიების, შეგროვების, დამუშავებისა და წარდგენის საქმეში. კერძოდ კი, გამოიყენება ინფორმაციის ძიების, მონაცემების ინტელექტუალური ანალიზის, მონაცემთა ბაზებიდან ცოდნის ამოღების, იმიტაციური მოდელირების ტექნოლოგია და ხელოვნური ინტელექტის მეთოდები.

ინფორმაციული ტექნოლოგიების სწრაფად განვითარებისა და გლობალიზაციის კვალობაზე, ბოლო წლებში გამოჩნდა მმართველობითი გადანყვევტილების მხარდამჭერი ტექნოლოგიების მნიშვნელოვანი რაოდენობა. თუმცა, მოცემული მომენტისათვის არსებული ტექნოლოგიური გადანყვევტილებებიდან არცერთი არ არის სრულიად უნივერსალური.

მართვის განსხვავებული მოდელებისა და სტილის არსებობა გადანყვევტილების მიღების მხარდამჭერი ინფორმაციული სისტემისგან მოითხოვს მართვის სტილის და გადანყვევტილების მიღების ალგორითმების, სხვადასხვა ქვეყანაში მართვის კულტურული და ეროვნული თავისებურებების დამატებით კვლევას, ასევე, მენეჯერების ფსიქოლოგიური თავისებურებების ანალიზს (მილნევისაკენ, ჯგუფური მუშაობისკენ სწრაფვას, პროექტში ჩართულობას, პასუხისმგებლობის და ძალაუფლების გრძნობას) [7, გვ. 284-300], ხოლო კომპანიებისგან მოითხოვს შესაბამისი ტექნოლოგიური გადანყვევტილების არჩევისადმი განსაკუთრებულ ყურადღებას. ამასთან მიმართებაში, აღსანიშნავია, რომ ამა თუ იმ ინფორმაციულ-ტექნოლოგიური ინსტრუმენტების საფუძველზე მიღებული მმართველობითი გადანყვევტილების

ეფექტიანობა მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია მართვის კონკრეტული სტილისა და მოდელისადმი მისი ადაპტაციის უნარზე, ასევე, მენეჯერის მმართველობით უნარებსა და კომპეტენციაზე. კერძოდ, ა. როუ და ჯ. ბოულგარიდასი აღნიშნავენ, რომ მენეჯერების მიერ გადანყვევტილების მიღების სტილის ინდივიდუალური თავისებურებებისა და კონკრეტული შაბლონების შესახებ ინფორმაციის არსებობის შემთხვევაში, შესაძლებელია მათი ქცევის წინასწარ განსაზღვრა სხვადასხვა სიტუაციაში. ამასთან, მოცემული ინფორმაცია იძლევა საშუალებას გაგებულ იქნას მენეჯერის მიერ განსაზღვრული ინფორმაციული სისტემის არჩევის მიზეზი და გამოყენების თავისებურებები.

ამჟამად არსებობს რიგი ტექნოლოგიური გადანყვევტილებებისა, რომლებიც ინფორმაციის ანალიზის, ინტერპრეტირებისა და წარდგენის საშუალებას იძლევა კომპანიის მართვის პროცესში მათი შემდგომი გამოყენებისათვის. ამასთან, ვარაუდობენ, რომ შენარჩუნდება სტაბილური მოთხოვნა კომპანიების მართვის ინფორმაციულ სისტემებზე და გაიზრდება ღრუბლოვანი ტექნოლოგიებსა და ვიწროდსპეციალიზებულ პროგრამულ პროდუქტებზე მოთხოვნა.

აღსანიშნავია, რომ ქართული კომპანიები მნიშვნელოვანწილად არიან დამოკიდებული უცხოურ ინფორმაციულ სისტემებზე, მათ შორის სახელმწიფოსათვის სტრატეგიულად მნიშვნელოვან სფეროებში (ინფორმაციული ტექნოლოგიები, მედიცინა, ტრანსპორტი, ბიოტექნოლოგიები და სხვ.) სტრატეგიული სფეროს კომპანიების დიდი ნაწილი იყენებს უცხოურ ტექნოლოგიურ პლატფორმაზე შექმნილ ინფორმაციულ სისტემებს, რაც მომატებული რისკის ზონას ქმნის საქართველოს ეკონომიკური დამოუკიდებლობისთვის.

უნდა აღინიშნოს, რომ ინფორმაციის დამუშავების ავტომატიზირებული სისტემები არის საკმაოდ ეფექტური საშუალება ინფორმაციული გადატვირთვის დაძლევის საქმეში, თუმცა, მსგავს სისტემებს ჯერ-ჯერობით შეზღუდული შესაძლებლობები აქვს და ყოველთვის არ იძლევიან საშუალებას, რომ ინფორმაცია წარმოდგენილ იქნას ეფექტური ხერხით და წესით. ამასთან, ინფორმაციის დამუშავების ინფორმაციული სისტემები საოცარი სისწრაფით განიცდიან სრულყოფას. ვფიქრობთ, რომ ასეთი სისტემების განვითარების კვალობაზე, მმართველობითი გადანყვევტილების მიღების პროცესი სულ უფრო მარტივი და ეფექტური გახდება. ასევე, ვფიქრობთ, რომ სემანტიკური და კოგნიტური ანალიზის სფეროში შემდგომი კვლევები განსაზღვრავენ მართვისა და გადანყვევტილების მიღების მხარდამჭერი ავტომატიზებული სისტემების განვითარების ვექტორს.

ამასთან, გლობალიზაციის ეპოქაში, როდესაც კომპანიები, განვითარების არჩეული მოდელისაგან დამოუკიდებლად, ინტეგრირდებიან მსოფლიო ეკონომიკაში, საჭიროა შესაბამისი ინფორმაციულ-ანალიტიკური უზრუნველყოფა და ინოვაციური ინსტრუმენტულ-ტექნოლოგიური გადანყვევტილებები,

რომლებსაც შეეძლება მონაცემების ეფექტური შეგროვება, მათი ინფორმაციად, ხოლო ინფორმაციის ცოდნად გადაქცევა და, რომლითაც კომპანია იხელმძღვანელებს უფრო კომპლექსური გადაწყვეტილების მიღების მიზნით.

ამ თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანია აღვნიშნოთ, რომ ბიზნეს-ანალიტიკის ტრადიციულ სისტემებზე დამყარებული საშუალებების ეფექტიანობა უკვე არასაკმარისია ინფორმაციის სრულყოფილი ანალიზისა და მმართველობითი გადაწყვეტილების მიღებისათვის.[8] ამასთან დაკავშირებით, კომპანიების სულ უფრო მეტი ხელმძღვანელი ცდილობს იპოვოს ინფორმაციის უფრო ეფექტიანი ანალიზისა და მმართველობითი გადაწყვეტილების მიღების ოპტიმალური წესი, რომელიც მისცემდა მათ საშუალებას აქმალიანობა კომპანიის მართვის ეფექტიანობა, მინიმუმამდე დაეყვანათ მმართველობითი შეცდომების რაოდენობა და შეემცირებინათ მმართველობითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესის ხანგრძლივობა.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Ittner C.D., Larcker D.F. Moving from Strategic Measurement to Strategic Data Analysis, Chapman C.S. (ed.). Controlling Strategy. Oxford University Press. 2006;
2. Druzdzet M.J., Flynn R.R. Decision Support Systems, Bates M. J, Maack M. N. (eds.). Encyclopedia of Library and Information Science. NY: Taylor & Francis, Inc., 2010;
3. Ibrahim M.K., Taha S. Decision support system for network routing optimization problem, Journal of Kufa for Mathematics and Compute. 2012;
4. Kou G., Shi Y., Wang S. Multiple criteria decision making and decision support systems, Decision Support Systems. 2011. Vol.51. P. 247-249
5. Gachet A. Building model driven decision support systems with dicodess. Zürich, Singen: vdf Hochsch. Verl. AG an der ETH, 2004;
6. Isenberg D.J. How senior manager think, Harvard Business Review. 1984;
7. Rockart J. F. The changing role of the information systems executive: a critical success factors perspective, Sloan Management Review. 1982;
8. Martinsons M.G., Davison R. M. Strategic decision making and support systems: Comparing American, Japanese and Chinese management , Decision Support Systems. 2007.